

990812-2

Tou druhou okolností byly politické a zejména společenské změny po válce (pochopitelně když nechám stranou válku samu a co jí předcházelo). Oba moji rodiče pocházeli z venkova, otec z docela chudé české rodiny v jinak německé vesnici, matka, která ztratila otce ve dvou letech a musela – podobně jako její dva starší bratři – již ve školních letech pomáhat ovdovělé matce s provozem hostince a malým koloniálem, byla sice z lepších poměrů, ale až do války z moc lepších ne. Babičce, její matce, zůstal na krku kromě tří malých dětí těžce zadlužený hostinec (její muž jej koupil s velkou hypotékou, kterou myslím ještě zvětšil) a tak musela tvrdě pracovat, zapřáhnout do práce i děti a šetřit, jak se dalo. Dlouhů se definitivně zbavila až za války (jako mnozí jiní), a ještě dokázala zaopatřit svou jedinou dceru věnem a provdat ji do Prahy za úředníka Svazu nemocenských pojišťoven, kde se můj otec osvědčil spíše svou pracovitostí než vzděláním (měl jen německé školy, po základní škole dvouletou hospodářskou nástavbu, kterou mu zaplatil jeho starší bratr, který neměl ani to a také se musel nějak protloukat. Oženil se dost pozdě, teprve když dosáhl definitivy. To bylo jeho štěstí v krizi, která vypukla po několika letech. Brzo po vypuknutí války byl jako invalidní penzionován, a za války a po válce jsme žili opravdu velmi skromně. Mne rodiče vydržovali na střední škole, ale koncem války a po ní jsem si musel vydělávat kondicemi (zejména na knihy, jinak jsem nic nekupoval, jídlo i ošacení mi rodiče zajišťovali sami; má babička, která u nás před válkou a ještě v prvních letech války bydlela, prodala nějaká pole a za to mi koupila nepřiliš drahé vybavení obývacího pokoje, do kterého rodiče po přestěhování z jednopokojového bytu na Bělehradské třídě – nedávno ten dům zbořili a postavily nový; do nově zařízeného, ale zamčeného pokoje jsem řadu let nesměl, žili jsme všichni po celý den v kuchyni, kde se topilo v bubínku). Rodiče měli něco našetřeno (o tom jsem vůbec nevěděl, jako o mnoha jiných věcech) a po válce o to samozřejmě přišli. Oba byli nešťastní, když jsem přešel z matematiky na filosofii, ale hlavně otec byl přímo otřesen, když jsem po doktorátu nenašel žádnou (přiměřenou) práci a dělal jsem přidavače, pak kopáče a nakonec betonáře u stavební firmy. Vrcholem bylo, když jsem se – jako právě v té době kopáč hlubokých výkopů – oženil. To všechno zhatilo všechny jejich vyhlídky a naděje (spíš směřované na mne než na ně samy). Nebyl jsem zkrátka to, co od jediného syna očekávali. A k tomu navíc docházelo poměrně často k diskusním třenicím v pohledu na situaci a její perspektivy. Rodiče se stále kojili představou, že to „nemůže dlouho trvat“, že „to praskne“, a orientovali se na provizorium. Mně bylo jasné, že to je nereálný pohled, a musel jsem myslet na dlouhou trať, a nejenom pro sebe, ale pro rodinu.

(Písek, 990812-2.)